

ORØPOSTEN

Orøpostens forårsnummer

Leder

Efter en våd, grå og blæsende vinter, der føltes lang, er foråret for alvor på vej.

Og med foråret kommer de mange forskellige udendørs aktiviteter, som de fleste af os holder af. At ordne have, gå ture, sejle, deltage i udendørs boldspil og leg med børnene, grille i haven og sidde i „nydningen“.

De udendørs aktiviteter er mange og forskellige, men fælles for dem alle gælder, at det handler om at nyde den natur, vi holder af – og som vi skal passe på.

Det er dejligt, at der er adgang til de smukke steder som Hegneskoven og trampestierne langs kysten. Senest er trampestinettet udvidet med en sti gennem Orø Fællesjord, og i den kommende tid vil EcoTree rejse Margrethe Skoven vest og nord for Orø Fællesjord. Det vil udvide vores adgang til naturen.

Med foråret kommer også dette nummer af Orøposten, hvor flere artikler handler om aktiviteter i foråret og livet i naturen.

Vi håber i de kommende numre at få en endnu bredere vifte af artikler, der bl.a. dækker aktuelle og histori-

ske aktiviteter og begivenheder. Så send en artikel eller idé til artikel, hvis du har noget på hjerte. Skriver du ikke selv, vil vi se, om vi kan få nogen til at hjælpe.

Det er en stor glæde, at Orøposten nu kan læses på <https://oroe.dk/> under fanebladet „Det sker“. Og hvis du ønsker en papirudgave, kan den bestilles hos Dagli’Brugsen for 20 kr.

Artikler og idéer sendes til kaarehendriksen@gmail.com

Vi har deadline til næste nummer den 1. september 2024

Kåre Hendriksen

Forårsaftenhimmel. Fotograf: Kåre Hendriksen.

OrøDagen

Forfatter: styregruppen for OrøDagen

OrøDagen afholdes altid den første søndag i juni. Det er en tradition, der går tilbage til 2008.

OrøDagens formål er at være en hyggelig søndag, hvor øboerne viser Orø og deres eget virke frem for turister, besøgende, hinanden og potentielt nye øboere. OrøDagen udvikler sig hele tiden, og tilslutningen og interessen er stor. I de senere år har der været omkring 56 spændende aktiviteter fordelt over hele øen.

På OrøDagen er flagene hejst, og folk cykler glade rundt. *Fotograf: Sune Abegren Olsen.*

Det er gratis at deltage i OrøDagen med en aktivitet. Det kræver blot, at man tilmelder sig til styregruppen, når der annonceres efter aktiviteter

(og tilmeldingen er bindende!), og at man på dagen skifter med et matrikelkort med OrøDagens logo og nummeret på aktiviteten. Så kan turister og andre besøgende med OrøDagens folder i hånden finde rundt blandt alle de aktiviteter og seværdigheder, øen har at byde på.

En aktivitet kan fx være en smuk have, en vejbod, lækre lokalproducerede produkter, en forening, forretning, institution, et værksted eller et pop up-arrangement. Alt det, man er stolt af og gerne vil vise frem.

OrøDagen er et non-profit event. Orøkontoret søger midler til bl.a. trykning af foldere, bannere, reklameskilte på og udenfor øen samt til annoncer for dagen i tre aviser.

Orødagen har sin egen hjemmeside, Facebookside og app.

Vi opfordrer til, at alle aktiviteterne reklamerer for selve OrøDagen og ikke kun for aktiviteten selv på de sociale medier, så informationen om OrøDagen når så langt ud som muligt.

Styregruppen bag OrøDagen er en selvstændig gruppe under Orøkontoret.

På OrøDagen er der følgende muligheder for gratis færgeoverfart:

Østre Færge er gratis for alle (dog ikke for biler på gule plader).

Færgefarten Orø-Holbæk er gratis for gående og cyklister.

Afstandene på Orø er ikke så store, så vi opfordrer til, at man går eller cykler rundt til aktiviteterne.

Brandslangerne prøves sammen med Lasse. *Fotograf: Sune Abegren Olsen.*

Vi glæder os til endnu en hamrende hyggelig dag, når OrøDagen afholdes søndag d. 2. juni 2024. En dag fyldt med aktiviteter, hvor Orø kan fremvise alle sine seværdigheder, naturen, foreningslivet, erhvervene og alt det andet spændende, øen har at byde på.

Fælles ressourcer og handlekraft

Forfatter: Siri Reiter

Genskabet er mere end en genbrugsbutik. Det lille genbrugscenter rummer mange tilbud og ressourcer, som kan komme den enkelte og ø-samfundet til gavn.

De fleste på Orø kender genbrugsbutikken Genskabet i den tidligere købmandsbutik på Næsbyvej 4. Butikken omsætter øens genbrugseffekter, dels fra containeren til direkte genbrug på genbrugspladsen og dels ved aflevering ved butikken.

Åbningstider

Genskabet har åbent hver lørdag kl. 10-14.

Genbrugscontaineren følger genbrugspladsens åbningstider. Foran butikken finder du mange gratis ting – dem kan du tilgå hver dag.

Genskabet er et borgerinitiativ, der drives af en frivillig forening. Foreningen arbejder for at nedbringe øens affald og for at udvikle løsninger, der bidrager til at gøre Orø til en affalds-fri ø. Genbrugsbutikken kan gøre det muligt at genbruge mest muligt af det, vi kasserer her på øen, som stadig er brugbart. Foreningen arbejder også

for at begrænse ressourceforbrug, ved at udvikle idéer, strategier og projekter, for på den måde skridt for skridt at realisere det, som synes utopisk i dag.

Hver onsdag formiddag ryddes der op et par timer i butik og lager. Det er foreningens sociale kit, og alle er velkomne. *Fotograf: Karsten Wagener.*

Ingen projekter kan „trylle“ affaldet væk, men ved at interessere os for området, kan vi som borgere være med til at pege på problematisk forbrug og spild i vores nærmiljø, og inspirere hinanden med mulige måder til at komme det til livs.

Mange vil have hørt om Genskabet's haveaffaldsprojekt (2019–2022) med en lang række aktiviteter for at inspirere haveejere til at bruge deres haveaffald i kvashegn, som kompost, flis mm. i stedet for at køre det på genbrugsstationen. Haveaffaldet udgør ca. 50 % af øens affald og køres af øen, og mængden er stigende.

Genskabet står bag to bogskabe, hvor man kan sætte og/eller tage en bog. Det ene står ved Genskabet, det andet ved sommerhusområdet Orøgaard. De er begge meget velbesøgte året rundt.

En lille trælast med genbrugstræ er det seneste tiltag, som er kommet i stand og har fået en plads under halvtag bag butikken. Med udvidelsen gør Genskabet det muligt at recirkulere endnu en del af øens gode genbrug, og vi tror, den vil blive flittigt besøgt af øens handymænd og -kvinder, når blot de ved, den er der. Har du et overskud af godt træ uden maling, trykimprægnering eller mange søm, kan det afleveres ved Genskabet – i åbningstiden – eller i et særligt vippefad på genbrugspladsen.

Gode brædder under halvtag. *Fotograf: Siri Reiter.*

Værksteder, workshops og vidensdeling for alle

Genskabet har skabt to kreative værksteder til grovere og finere arbejde. Værkstederne er til rådighed til work-

shops, kurser eller projekter, som handler om reparation eller om at anvende genbrugsmaterialer og miljøvenlige midler.

Værkstederne og materialerne er fælles ressourcer, som alle på øen er velkomne til at bruge. De er åbne tirsdag aften kl. 18–20 og onsdag formiddag kl. 10–12 samt efter aftale. Som medlem kan du desuden få adgang til værkstederne, når du ellers har tid.

Brænder du for genbrug, håndværk, istandsættelse og gør-det-selv projekter, kan du jævnligt komme på kursus eller deltage i workshops i Genskabet. Meget populære er de workshops, hvor man lærer helt enkle færdigheder, som fx at slibe en kniv eller tråde en overlocker, eller mere avancerede gør-det-selv-workshops og arbejdsdage, som handler om selvbyggeri. Du kan også lære kreative teknikker som mosaik, hækling og meget mere.

Information

Følg med på Genskabet's hjemmeside <https://genskabet.oro.dk/>, på facebook siden Genskabet – og i Orøkalenderen. Som medlem får du også et nyhedsbrev.

Fælles for Genskabet's kreative aktiviteter er, at de understøtter en bæredygtig livsstil. Det kan være ved at demonstrere alternativer til plastik eller kemi, ved at vedligeholde eller modernisere tøj og værktøj, eller ved at genanvende noget, som er svært at sælge.

Det er store mængder tøj og bøger, der hver uge indleveres, hvoraf en stor del ikke har nogen værdi som direkte genbrug. Det inviterer til at tænke i nye forbrugsbaner: Måske kan vi åbne fleres øjne for at købe tøj af god kvalitet. Måske kan vi give krimier videre til hinanden, så vi ikke køber nær så mange af dem, og i stedet får overskud til at købe god litteratur, som tåler genlæsning. Og måske kan vi til sidst isolere vores huse med det.

Gammelt porcelæn, som ikke kan sælges, bruges her på et kursus i mosaik, som netop er afholdt. *Fotograf: Siri Reiter.*

Deleordninger

Vidste du, at en boremaskine gennemsnitligt bruges blot to gange, før den udskiftes? Hører du til dem, som ikke har brug for håndværktøj til daglig, kan du låne det i Genskabet og spare ressourcer. Meget af Genskabet's værktøj er udmærkede, done-rede ting – måske kun brugt to gange – og noget er indkøbt, fordi der var brug for det til en workshop (med støtte fra Holbæk Kommunes fællesskabspulje).

Grejbanken med maskiner til nedbrydning af dit haveaffald er en ordning for sig selv. Den rummer motorsave til benzin og el, en flishugger og et pælebor. Som noget nyt indeholder grejbanken nu en brændekløver. Disse redskaber skal bookes på forhånd, og du finder en prisoversigt og kontaktinfo her <https://genskabet.oro.dk/deleordning/>.

Endelig er der mulighed for at låne glas, tallerkener, bestik, kaffestel og endda et mindre festtelt, hvis du venter mange gæster. Store mængder hvidt porcelæn viser sig ikke at være det, man går i genbrugsbutikker for at købe. Glas og porcelæn er meget ressourcekrævende at producere. Derfor giver det ekstra god mening at genbruge det i en deleordning frem for at være nødt til at kassere det.

Grejbank

Du kan låne værktøj og service i butikkens åbningstid ved hjælp af gammeldags teknologi: Du skriver den lånte genstand sammen med dit navn og telefonnummer i vores „lånebog“, og en person fra Genskabet

skriver under. Det koster et lille gebyr, hvis du ikke er medlem. Du kommer blot med værktøjet igen næste gang, du er i Genskabet, og får noteringen streget ud.

Genskabets økonomi

Mange vil gerne vide, hvad pengene fra genbrugsbutikken går til. Foreningen betaler sin husleje, sit energiforbrug – og transport. Derudover bruger vi penge til forplejning, tryksager, og køb af udstyr eller nødvendige reparationer. Vi sætter penge af til opsparing, og ud over det gør pengene gavn ved udvikling af lokale, bæredygtige tiltag.

Hvert år støtter Genskabet skolens Pinseloppemarked ved at donere en stor del af dagens omsætning. Øens institutioner og skoler har også mulig-

hed for at hente materialer, legetøj, spil, køkkenudstyr, lamper, eller hvad de ellers måtte have brug for.

Fod under eget bord

Ud over husets nuværende funktioner med butik, deleordninger og værksteder, har Genskabet intention om at udvikle sig til et demonstrationshus, som er energirenoveret med genbrugsmaterialer, selvforsynende med vedvarende energi eller ligefrem energiproducerende. Et bæredygtigt sted, som, i endnu højere grad end det allerede er, kan være et knudepunkt for vidensdeling og grøn omstilling lokalt.

Virkeligheden for foreningen er, at det som lejer er svært at ændre væsentligt ved rammerne. Fonde, som ellers gerne støtter ambitiøse borgerinitiativer, som gavner lokalsam-

fundet og det grønne formål, kan heller ikke støtte renovering af et lejemål.

Trods en pæn egenkapital og stabil stigende omsætning, er vejen til en købsaftale stadig ikke helt inden for rækkevidde. Der skal mere til at købe en ejendom som forening, end når en privatperson vil tage et boliglån. Genskaberne arbejder for at rejse kapital, så det er muligt at slå til, når den rette mulighed viser sig.

Støtte

Støt Genskabet ved at blive medlem. Du må også meget gerne give lidt ekstra, når du køber ind i Genskabet, hvis du har lyst. Vil du gerne støtte **lidt mere**, så overvej at købe støttebeviser eller indgå en sponsoraf-tale med foreningen. Læs mere på <https://genskabet.oro.dk/>

Vi ses i Genskabet!

Vi har længe haft en drøm for Orø

Forfatter: Dorte Sørensen

En drøm om en mark uden sprøjtning og med varierede afgrøder. Med plads til frugttræer og buske og mulighed for at dyrke økologiske grøntsager. Og med en fælled med legeområder, kunstoplevelser og små søer til tudserne.

På Orø Fællesjord, Nørrestængevej overfor genbrugspladsen, er vi ved at realisere det. Men det vil tage nogle år.

Foreløbig har vi fået støtte fra Danmarks Økologiske Jordbrugsfond, der har købt marken, som vi nu forpagter.

Skovlandbrug

Her har vi plantet ca. 700 træer med spisekastanjer og valnødder. De er plantet i smukke rækker ned langs

bakkerne, så de udnytter vand og næring bedst muligt. Men de er små, så de kan endnu knap skimtes mellem alt det ukrudt, der kommer, når vi ikke sprøjter. Vi har sået kvælstofsamlende planter i bælter mellem træækkerne, men det varer lidt, før det rigtig kan ses. Her i vinter har al ukrudtet faktisk skabt læ for træerne, men inden længe bliver der slået.

Der arbejdes og blomsterne nydes. *Fotograf: Marianne Klug-Andersen.*

Træerne skaffer os, når de dyrkes økologisk, et frugt- og bærtilskud fra Landbrugsministeriet, så vi har råd til

forpagtningsafgiften. Og om 10–12 år kan vi nok høste de første nødder og kastanjer.

Der er meget arbejde i at passe træerne. Vi har måttet indhegne området, så de ikke blev spist af harer og rådyr, og vi har måttet vande i tørre perioder.

Selv om der er indhegnet, er alle velkomne til at færdes på stier i området, hvis man husker at lukke lågerne og holde hundene i snor, så træerne får fred til at vokse.

Fælleden er også ved at tage form. Der er plantet læhegn, æbletræer og frugtbuske. Og vi arbejder ihærdigt på at skaffe midler til etablering af en lille sø.

Det har kostet en del at købe de mange træer, som skulle være økologisk certificerede. Vi har med hjælp fra Coops Crowdfunding fået noget, og vi har fået private donationer.

Mens træerne vokser til, er der masser af jord, der kan dyrkes. Man kan få en jordbrugsret i et eller flere år

mod en mindre årlig afgift. Så mange er allerede i gang med grøntsager til eget brug og forhåbentlig til salg i en bod på området.

Der flishugges store mængder. Fotograf: Mari-
anne Klug-Andersen.

Frivilligt arbejde

Arbejdet med jorden er vi en gruppe frivillige, der står for. Planlægningen af aktiviteter foregår i et valgt fællesråd med månedlige møder, som man er velkommen til at deltage i.

Lige nu er arbejdet organiseret i en række arbejdsdage, som ofte lægges i forbindelse med ferieperioder. Desu-

den er der en mindre gruppe, som mødes en gang om ugen for at slå græs, plante flere træer og passe de træer, der allerede er der.

Vi vil meget gerne have flere hæn-
der. Så hvis du deler drømmen om en økologisk nøddeplantage med plads til en mangfoldighed af dyr, mennesker og afgrøder, er du meget velkommen. Arbejdsdage og indholdet på dagene annonceres på Orø Fællesjords facebookside.

Den faste gruppe mødes oftest tirsdage om formiddagen fra kl. 10, SMS til Anna: 2575 3699,

Desuden afholdes fællesmøde 2. søndag i måneden kl. 10 – 11.30 med efterfølgende arbejdsdag. Vi mødes i drivhuset på Hestebedgaard, og alle er velkomne.

Arbejdsdag på Orø Fællesjord. Fotograf: Anna Agger.

Facebookside

<https://facebook.com/orofaellesjord/>

Tilmelding

Meld dig ind ved at skrive til info@orofaellesjord.dk

Kontingentet er 250 kr. pr. år, og betales til **MobilePay nr. 4573PV**, eller via Merkur bank: **Reg.nr. 8401 kontonr. 1146374**.

Som medlem får du vores nyhedsbrev med opdateringer om aktiviteter i foreningen og på jorden.

Hjemmeside

<https://orofaellesjord.dk/>

Pinseloppemarkedet

Forfatter: Lilian Petersen

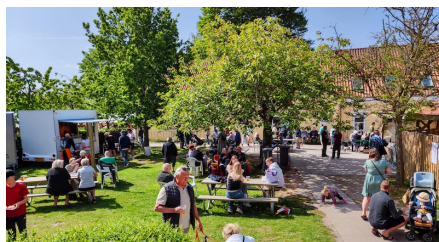
Ved Orø Skoles årlige pinseloppemarked samles glade folk til snak og hygge, kaffe, kager, pølser og øl. Et rigtigt loppemarked med alverdens lopper og boder, hvor folk lige skal have en pose bolsjer med hjem – udover de bamser, haveredskaber, kopper og kander, bøger, snekæder og tøj, som de ikke vidste, de ikke kunne undvære.

Samtale med Michelle Nimb fra bestyrelsen for foreningen „Loppekassen“.

Hvorfor har vi Pinseloppemarked på Orø?

„Vi gør det jo for at samle penge ind, så vi har mulighed for at give børnene på Orø noget ekstra. For det skal nogle gange bare være lidt hyg-

geligere at gå i vuggestue, børnehave, skole og SFO. Vi kan f.eks. leje en bus og køre ud at møde noget kultur og noget, der er større, uden for Orø. Med indtægterne i Loppekassen, som den bliver kaldt, kan vi gøre langt mere for alle børn på Orø Skole og Børnehus, end det er muligt med de små beløb i klassekasserne. Over-skuddet fra loppemarkedet har også givet mulighed for, at Orøs børn kan komme på lejrskole. Og i hverdagen giver det også lidt ekstra, f.eks. 'kreativ' til jul og legetøj til børnehuset.“

Fotograf: Michelle Nimb.

Hvem er Pinseloppemarkedet på Orø?

„Pinseloppemarkedet har en bestyrelse, vi kalder Loppekassen, med tre medlemmer. De tegner foreningen, og i bestyrelsen sidder pt. Tine, Henrik og Michelle, alle med tilknytning til Orø Skole og Børnehus. Det er bestyrelsen, der tager de afgørende beslutninger. Derudover organiserer foreningen sig med arbejdsgrupper, hvor de mange opgaver med at planlægge, gennemføre og rydde op efter pinseloppemarkedet ligger. Det er forældregruppen omkring Orø Skole og Børnehus, der står bag og bærer Pinseloppemarkedet.“

„Pinseloppemarkedet har mange hjælpere, og der er mulighed for at deltage som frivillig. Mange elsker at stå i boderne og sælge lopper på selve dagen, andre hjælper til på indsamlingsdagen. Mange frivillige er tidligere forældre, elever eller ansatte, som hygger sig med at give en hånd med.“

Det er det samme hvert år: Kr. Himmelfartsdag er der indsamling, hvor forældre og børn kører rundt på Orø og samler ind. Og selve loppe-markedet afholdes altid pinselørdag.

Pinseloppemarkedet på Orø har mindst 40 år på bagen

Fotograf: Michelle Nimb.

Ved at spørge lidt rundt på Orø, så er jeg nået frem til, at pinseloppemarkedet startede på initiativ af en forælder og en ansat i starten af 80'erne. Siden- hen har der været en aktiv gruppe omkring skolen, der har stået for det kæmpestore arbejde hvert år. Den nuværende forældregruppe har altså arvet en Orø-opgave, som mange før dem har løftet. Der har naturligt nok været udskiftning igennem årene, men opgaven er den samme, og fanta- stisk at Orø bakker op omkring det.

Hvordan er du selv kommet med, Michelle?

„Jeg havde været her på Orø i to dage, da jeg fik at vide, at man som foræl- der var med. Jeg fik en opgave, og så har det bare kørt derfra. Året efter var jeg med til et møde, hvor jeg blev kasserer, og jeg har været med siden.

Det står nærmest i kontrakten, at når man flytter ind på Orø og har børn, så er man med.“

Hvorfor skal man besøge loppemarkedet?

„Det er pívhyggeligt, og der er guld at finde. Der er også noget, man lige mangler, og der er noget, man ikke vidste, man lige manglede.“

„Man møder hinanden på kryds og tværs. Forældregruppen får styrket fællesskabet, og børnene har det vir- kelig sjovt med, at det her er deres dag. De tager også deres del af arbej- det. Det sociale aspekt er vildt vigtigt. Det er sjovt og hårdt, og så tjener vi nogle penge til børnene.“

„I 2023 havde vi besøgsrekord. Der rundede vi 1100 besøgende i løbet af de fire timer.“

„Her i 2024 må vi desværre rykke arrangementet ned til hallen – vi håber selvfølgelig at få den samme, store opbakning, som vi plejer. Grup- pen bag gør, hvad de kan for at holde stemningen i top.“

„Vi ses da til pinseloppemarkedet. Det afholdes som altid pinselørdag kl. 10-14. Bortset fra, at det her i 2024 er ved OrøHallen, så er alt, som det plejer. Jeg har også forhørt mig om vejret: 'Solen skinner altid på pinse- loppemarkedet'.“

Fotograf: Michelle Nimb.

Formål

Bag Pinseloppemarkedet på Orø står foreningen med navnet: „Loppekas- sens støtteforening for børnene i enhedsinstitutionen på Orø“, i daglig tale „Loppekassen“.

Overskuddet går til børn på Orø Skole og Børnehus. Pinseloppemar- kedet afholdes hvert år pinselørdag på skolen (i år ved OrøHallen).

Der er hvert år indsamling Kr. Him- melfartsdag.

Pinseloppemarkedets logo. Illustrator: Maja Gustafson.

Facebook gruppen hedder: Pinse- loppemarked på Orø

Tak til Michelle Nimb, Niels Erland og Henrik Iversen for oplys- ninger til artiklen.

Vind, vand, jord og ild

Forfatter: Birgit Friis Petersen

Hos Søspejderne Børre Klan kan børn og unge få vind i håret, vand under stævnen, jord under neglene, duft af bål i næsen og masser af kammeratskab og nærvær.

Som en af de unge søspej- dere udtalte: „Det her er noget andet end fodbold, for her hjælper vi hinanden.“

Grundlæggelsen

Først i 1990'erne faldt en gruppe for- ældre til børn på Orø Skole i snak om, at der godt kunne være lidt flere fritidsaktiviteter for børn og unge på

Orø. På den tid var der stort set kun fodbold og badminton at vælge imellem.

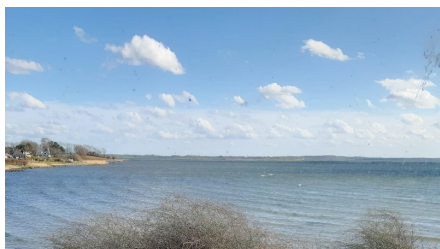

Og det er ikke kun „anders“, man skal have respekt for. *Fotograf: Birgit Friis Petersen.*

Men da fritidsaktiviteter jo ikke bare dumper ned i skødet på én, måtte de selv tage affære. Flere af forældrene var eller havde været spejdere, så det var oplagt, at de skulle grundlægge en spejderklan – og når man bor på en ø, lå det lige til højrebænet, at det skulle være en søspejderklan.

Og dermed var troppen Søspejderne Børre Klan, Skjalm Hvide Division, DDS, sat i søen.

Spejderhytterne

Formentlig den bedste udsigt fra et dansk spejdertoilet. *Fotograf: Birgit Friis Petersen.*

I begyndelsen fik søspejderne husly i Bådelauget på Orø Havn. Siden rykkede man først op på Orø Skole og så videre til Strandgården, som tilhørte Vagn, en af grundlæggerne. For til

sidst at ende i havneområdet igen, nu som bagbo til brandstationen i gode lokaler med en fantastisk udsigt mod øst (se billedet).

Spejderlokalet bag brandstationen var meget højloftet, indtil en af lederne fik en god idé: At hæve gulvet og dermed skabe et rum under gulvet til redningsveste og andet grej. På billedet ses Emil, der er vokset op i Børre Klan, da hans forældre var engagerede i spejderarbejdet. Nu er han selv leder sammen med sin søster, svoger og niece. *Fotograf: Birgit Friis Petersen.*

Aktiviteter

Der trænes i havnen. *Fotograf: ukendt (arkivfoto).*

I Børre Klan kan man opleve en masse forskelligt: natløb, lejre, vandreture, samarbejde, social læring, sejlads i joller og meget, meget mere – og man får mulighed for at tage op mod 90 forskellige DDS-badges eller mærker, som spænder lige fra håndtering af kniv, sav og økse over stjernekiggeri og førstehjælp til overlevelsesmærker og raftebygning.

Se mere her: <https://dds.dk/maerker>.

Sommeraktiviteterne foregår primært udendørs med fokus på aktiviteter til vands, mens vinteraktivi-

teterne fx kan være at lære at rense vand, lave bivuak og deltage i diverse forløb, fx opfinderforløb.

Spejderne nyder vandet sommeren igennem. *Fotograf: ukendt (arkivfoto).*

Hvem kan være med?

Alle børn og unge over syv år er velkomne til at deltage. Og der er plads til flere frivillige uddannede juniorledere og voksne ledere.

Ledergruppen 2024

Der er for tiden fem voksne ledere og en juniorleder.

Juniorleder Rie er klar til tur. *Fotograf: Birgit Friis Petersen.*

De voksne ledere er i alderen 37 år og op og har alle en baggrund som spejdere.

Fra venstre ser vi lederne Jonas, Louise, Emil og Anja. Den sidste leder, Lars, kunne ikke være til stede. *Fotograf: Birgit Friis Petersen.*

Program for 2024

Der er p.t. planer om en vandlej og en nattergaletur udover en masse vandaktiviteter i og på vandet. Spejdere fra 6. klasse og op har mulighed for at deltage i landslejren, som foregår i efterårsferien uden ledere fra Børre Klan.

Økonomi

Foreningen får ingen offentlig støtte, men skaffer sine midler fra bl.a.:

1. Fonde, der søges via Det Danske Spejderkorps;
2. Kontingenter;
3. Pant fra donerede flasker og dåser;
4. Donationer, bl.a. i forbindelse med udlån af festteltet, der kan rumme 30 eller 60 personer.

Bådene

Her ses et par af Svendborgjollerne og anhængerens udlejningsteltet. *Fotograf: Birgit Friis Petersen.*

Optimistjollerne skal snart rigges til – det er forår. *Fotograf: Birgit Friis Petersen.*

“Kan du huske, dengang ...

... vi hentede en Svendborgjolle hjem fra Aarhus?”

Lasse Busk og Jens Bloch husker tydeligt dengang, de skulle hente en Svendborgjolle i Jylland i Lasses orange Ford Transit med lad.

De kørte til Aarhus via Fyn. Da de nåede frem, måtte de laste jollen med håndkraft, hvilket var utrolig hårdt og krævede en masse hænder. Men op kom den, selvom den var ret stor i forhold til bilen. De valgte at tage færgen til Odden på hjemturen. På færgen faldt de i snak med en kvinde, der viste sig at bo på Orø – så selvfølgelig tilbød de hende et lift hjem til øen.

„Hvordan finder jeg jer på bildækket?”

„Det er bilen med en jolle på ladet.“

De fandt hinanden og gjorde sig klar til at forlade færgen – men da den var i havn, ville bilen ikke starte. Så sprang Lasse resolut ud, greb antennen og kortsluttede bilen med den. Der tabte den nye passager godt nok underkæben. Men hun kom godt hjem.

Glimt fra lejrture

Fotograf: ukendt (arkivfoto).

Der har gennem årene været mange lejrture til bl.a. Lammefjorden, Thurø, Holbæk og Bognæs. På lejrturene har spejderne typisk vagter af fire timers længde hen over natten, bl.a. for at passe på bådene og bålet.

Den druknede lejr

På en landslejr for en del år siden faldt der så meget regn, at teltene nærmest sejlede væk.

Til sidst var søspejderne fra Børre Klan de eneste, der stadig lavede mad over bål. Det huskes stadig.

Fotograf: ukendt (arkivfoto).

Spøgelserne

På en af lejrturene til Bognæs, hvor Børre Klan frit kan sejle over og telte, fik et par ledere engang den idé, at de ville lege spøgelser med lagener over hovederne. De afprøvede idéen på et ungt par, der tilfældigt passerede forbi – de løb skrigende bort, så lederne ombestemte sig meget hurtigt og tog lagenerne af.

Grundlæggerne

Fotograf: Birgit Friis Petersen.

Herover ser vi fire af grundlæggerne (fra højre): Lasse Busk Clausen, Gitte Busk Clausen, John Vestergaard og Jens Bloch. Derudover var Steen Pedersen og Vagn Zengraf med til at etablere troppen Søspejderne Børre Klan. Vagn lagde på et tidspunkt grund til spejderhytten.

Økonomisk støtte til seks lokale projekter på Orø

Forfatter: Marianne Klug-Andersen

Solen skinnede, og stemningen var i top, da uddeelingen af økonomisk støtte til lokale projekter på Orø fandt sted i Forsamlingshuset den 23. marts 2024.

Simon Drost overrækker 5.499 kr. til Hestebedgaard. Fotograf: Marianne Klug-Andersen,

Her er et overblik over bevillingerne samt en kort beskrivelse af projekterne.

Pulje 1

Fra Pulje 1 på 10.000 kr. – fra Orø Lokalforums budget – fik følgende to projekter støtte:

Turisthuset 5.000 kr. til hjælp med annoncering af OrøDagen 2024

Ved annoncering i de lokale aviser i Holbæk, Roskilde og Frederikssund forsøger Turisthuset at udbrede kendskabet til den årligt tilbagevendende begivenhed, som finder sted første søndag i juni måned.

Orø Kultur- og Forsamlingshus 5.000 kr. til et dansearrangement for børn, forældre og bedsteforældre

Forsamlingshuset søger delvis eller fuld finansiering på kr. 9.000 til musiker, komponist og historiefortæller Moussa Diallo og hans to musikere, som underholder børn og voksne inspireret af den afrikanske tradition for historiefortælling.

Pulje 2

Fra Pulje 2 på kr. 22.000 kr. – anlægsmidler fra Holbæk Kommune – fik følgende fire projekter støtte:

Hestebedgaard 5.499 kr. til et bord/bænkesæt til gårdhaven

Hestebedgaard har brug for penge til et nyt bord/bænkesæt, da de gamle bænke og borde har udtjent deres dage.

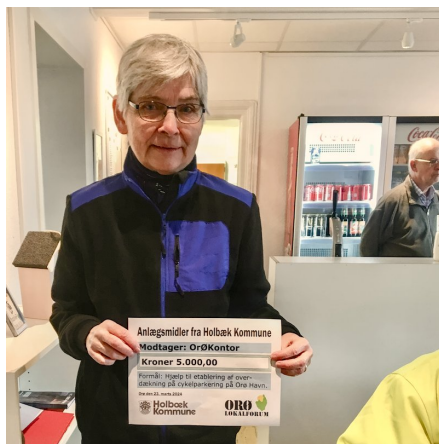
Orø Bogcafé 5.000 kr. til fortsat at kunne indkøbe materialer

Bogcaféen har siden august 2023 arbejdet med at etablere et lille børnebibliotek i Orø Forsamlingshus, da der i dag hverken findes børnebibliotek eller skolebibliotek på Orø.

Bogcaféen har ingen økonomiske midler til at indkøbe flere/nye bøger, spil, tusser, papir m.m., som børnene kan have glæde af. De er fuldstændig afhængige af donationer.

Turisthuset 5.000 kr. til hjælp til etablering af overdækning på cykelparkering på Orø Havn

Tagkonstruktionen er underlagt særlige krav, som betyder, at der ikke kan lægges almindeligt fladt tag. Turisthuset er nødt til at følge stilen i det eksisterende byggeri. Det betyder, at de ikke selv ved hjælp af frivillige kan udføre arbejdet. Turisthuset er nødt til at engagere professionel hjælp.

Orøkontoret fik 5.000 kr. Fotograf: Marianne Klug-Andersen.

Trampestisgruppen 4.000 kr. til udendørs kort over stierne på Orø

På Orø er der stier, som går gennem fine naturområder, og hvor det kan være godt at blive guidet både via skilte og kort i terrænet. Der har tidligere været opsat kort i terrænet, men disse er forældede og så ødelagte af vind og vejr, at de ikke længere er brugbare.

Trampestisgruppen vil derfor nedtage de gamle kort og erstatte dem med nye opdaterede kort. Samtidig vil den opsætte lidt flere kort relevante steder.

Fremadrettede muligheder for at få støtte

Det er dejligt, at der er så mange frivillige kræfter på Orø til at holde gang i store og små projekter, og der vil forsat være brug for økonomisk støtte til projekter på øen.

Der findes en del forskellige muligheder for at søge støtte eller tilskud hos f.eks. Holbæk Kommune, Friluftsrådet, LAG-midler, Velux fonden og andre offentlige puljer og private fonde.

Lokalforum har tilbudt at tage initiativ til et møde, hvor disse mange muligheder præsenteres og drøftes. I den forbindelse er der blandt andet mulighed for at trække på viden fra Holbæk Kommunes fundraising-team. Læs mere om teamets arbejde på: <https://frivilligcenter.holbaek.dk/foreninger-og-organisationer/fundraising/>

Aktuelt kan lokale foreninger søge Spar Nord Fonden om op til 10.000 kr. til igangsættelse af projekt, nyt udstyr eller udvikling af fællesskab. Der er ansøgningsfrist d. 12. maj. Læs mere på: <https://www.sparnordfond.dk/jubilaeumspulje>

Det Rene Vand

Forfatter: Anna Agger

Regnvand skal håndteres, ellers kan vandet hurtigt skabe oversvømmelser og problemer – og med de store mængder, vi har fået det sidste år, er det en stadigt voksende udfordring. Hvorfor får vi så meget regn, og hvordan kan vi på Orø prøve at håndtere det?

Vand har vi fået rigtig meget af i det forgangne år. Faktisk fik vi 843,5 mm regn i 2023. Det er mere, end det har regnet i de seneste 12 år (DMI). Gennemsnittet for hele landet er 100 mm over klimanormalen – og det trods ekstrem tørke i maj og juni 23.

Der er stadig meget vådt på markerne. På et tidspunkt var krydset mellem Salvigvej og Nørrestængevej næsten helt oversvømmet, da jorden var mættet af vand.

På Orø Fællesjord er der plantet træer i rækker for at bremse vandets løb ned ad bakke. Fotograf: Marianne Klug-Andersen.

Forsøg på vandhåndtering

På Orø Fællesjord forsøger vi at øge jordens evne til at tilbageholde vand (jordens vandretention) ved at plante træer i striber, der går på tværs af vandets naturlige vej ned ad bakke, og ved at have et konstant plantedække med vedvarende græs og urter. Vi efterligner en skov i håb om at (gen-) opbygge jordens humusindhold og skabe en jord, der kan holde på vand,

når det regner meget, og frigive vandet til træer og bunddække, når planterne har brug for det.

Det vækker glæde, at træerne vokser. Fotograf: Marianne Klug-Andersen.

I vinter frøs den vandmættede jord til is, da der kom hård frost med ned til minus 12 grader. Da vandet frøs, udvidede jorden sig med brud og buler til følge. Den brudte jord holdt mosegrisene meget af, og nu træder man let igennem deres gange lige under overfladen, hvis man går udenfor de trampede stier. Derfor arbejder vi på at invitere flere rovfugle til at slå sig ned på marken.

Vandets veje

Regn kommer fra fortættet vanddamp i atmosfæren. Der vil komme mere regn i de kommende år pga. klimaforandringerne, bl.a. fordi varm luft kan indeholde mere vanddamp end kold luft samtidig med, at fordampningen øges. Derfor er der mere vanddamp i den nu varmere atmosfære.

I de sidste 100 år har samfundet arbejdet på at få vandet til at løbe så hurtigt som muligt væk fra de opdyrkede områder. Man har drænet markerne, rettet vandløb og åer ud, gravet vandløb dybere og lagt dem i rør osv. Det giver problemer nedstrøms for enden af bakken, hvor man populært sagt kan vælge mellem at drukne i ferskvand eller saltvand ved højvande, fordi der ikke er noget sted at lede vandet hen. Man har fjernet forsin-

kelsen af vandets „vandring“, hvilket er et stort problem i en tid med stadig kraftigere regn og stormfloder.

Hvad kan vi gøre i en tid med nye udfordringer?

Vi skal genskabe den naturlige „vandbremse“ ved f.eks. at fremme en humusrig jord, genskabe vandhuller samt genslynge åer og andre vandløb i landskabet. Det kræver især, at landbruget gør brug af støtteordningerne til at lukke dræn og give plads til vådområder.

Humusrig jord er som en svamp, der suger og holder på vandet, hvorefter det langsomt fordamper eller siver ned som grundvand. En del optages af planterne. Vi skal altså tilbageholde, forsinke og lagre vand til nedsivning eller fordampning, så der er en buffer, der bremser hastigheden på vandet og giver mulighed for en kontrolleret håndtering af vand.

Der er derfor behov for en udvikling i landbrugsfaget. En nyudvikling er skovlandbruget, som er blevet tilføjet i EU's landbrugspolitik (CAP). Helt nyt er det nu ikke, da Sydeuropa altid har haft skovlandbrug. Erfaringen fra Frankrig, Tyskland og England er, at skovlandbrug skaber en produktion, der er mere robust overfor klimaforandringerne, fordi træerne holder på vand, giver skygge ved hedeølger og skaber en jordbiologi, der hjælper afgrøderne.

Engelsk skovlandbrug hvor der dyrkes økologiske cideræbler og korn med 36 meter mellem trærækkerne, så der er plads til maskiner. Trærækkerne giver større kornproduktion, fordi jorden mellem rækkerne bliver mere frugtbar. Fotograf: Anna Agger.

Få mere viden om skovlandbrug her: <https://robust-skovlandbrug.dk/>

Kolofon for Orøposten nr. 2

Redaktør

Kåre Hendriksen

Korrektur

Birgit Friis Petersen

Teknisk produktion og layout

Jonas Smedegaard

Lars-Emil Woetmann

Siri Reiter

Bemærkninger

Bidrag til næste nummer sendes til kaarehendriksen@gmail.com.

Orøposten har endnu ikke nogen fast redaktionsgruppe.

Hvis Orøposten skal udkomme fremover, er den afhængig af artikel fra jer læsere, ligesom der er behov for nogen til at tage fotos, redigere mv.

Rettigheder og genbrug

Ophavsret for tekster, billeder og illustrationer tilhører den enkelte forfatter, fotograf eller illustratør. Materialet må genbruges ifølge Creative Commons-licensen Kreditering-Del-PåSammeVilkår 4.0 International.

Ophavsret for den tekniske opsætning tilhører Jonas Smedegaard og Siri Reiter. Kildekoden er frit tilgængelig og må genbruges ifølge GNU-licensen GPL-3.0 eller senere.

Orøposten er sat med de frit licenserede skriftfamilier ETbb og Cabin, er produceret udelukkende med frit licenseret software, og driftes på et økonomisk og økologisk bæredygtigt system lokalt på Orø.

Hjemmeside

<https://posten.oro.dk/>

